

Mi a készséggarancia?

A javaslat arra szólítja fel a tagállamokat, hogy a javaslat elfogadásának időpontjától számítva egy éven belül (ez 2017) dolgozzanak ki egy akcióttervet a javaslatban foglaltak megvalósításra. Az akcióttervnek tartalmaznia kell a koordinációra vonatkozó megállapodásokat, a nemzeti szinten meghatározott célcsoportokat és a rendelkezésre bocsátott pénzügyi erőforrásokat. Ez a tervezet azt javasolja a tagállamoknak, hogy hozzák létre a Készséggaranciát, amely hozzáférést biztosít az alapoktatási és -képzési rendszerből felső középfokú vagy azzal egyenértékű (EKKR 4. szint) képzettség megszerzése nélkül kimaradó felnőttek számára, akikre nem vonatkozik az Ifjúsági Garancia, olyan továbbképzési

útvonalakhoz, amelyek lehetővé teszik számukra:

- az írás-olvasási, számolási és digitális készségek minimális szintjének elsajátítását, és/vagy
 - EKKR 4. szintű vagy azzal egyenértékű képesítés felé haladást szélesebb körű készségek elsajátításával, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló ajánlás alapján
- Potenciálisan az érintett magyar állampolgár: a 25-54 éves korosztályban 14,9% akik általános iskolai végzettséggel, de érettségivel nem rendelkeznek, míg az 55-74 éves korosztályban 28,1%-a tartozhat ide. (2015-s Eurostat adat)

A Készséggarancia három lépésből fog állni:

- készségértékelés, amely segítségével az alacsony végzettségű felnőttek azonosítani tudják meglévő készségeiket és továbbképzési szükségleteiket;
- az egyes emberek sajátos helyzetére szabott és meglévő készségeikre épülő oktatási és képzési ajánlat megtervezése és megvalósítása;
- a személyre szabott továbbképzési útvonal során megszerzett készségek érvényesítése és elismerése.

Az ajánlás olyan felnőttekre irányul, akik kimaradtak az oktatási és képzési rendszerből anélkül, hogy felső középfokú képzettséget (EKKR 4. szint) szereztek volna, és akikre nem vonatkozik az ifjúsági garancia támogatása.

Részletesen lásd: <https://goo.gl/ldrsrB>

Civil kurázsi

Ezen a címen jelenik meg néhány hónap múlva a Magyar Népfőiskolai Társaság eddigi történetéről szóló könyv, amely napjaink eseményeivel zárul. A kötet szerzője T. Kiss Tamás és Tibori Timea, akik számos értékes kultúrtörténeti kiadvánnyal gazdagították már eddig is a hazai szakirodalmat.

Legújabb könyvük tartalmi összefoglalójával szeretnénk felkelteni az érdeklődők figyelmét kiadványunkra.

A kötet tartalmi összefoglalója

Az 1989/90-es rendszerváltást követő években az emberek különböző szervezeteket alapítottak, mert úgy vélték, hogy a társadalomépítő törekvések nem nélkülözhetik, sőt egyenesen igényelik a polgári kezdeményezések mindazon formáit, amelyekben a

közösség tagjai önkéntesen vesznek részt érdekeik és értékeik megjelenítése, védelme érdekében. A polgárok bizakodtak, hogy a közösségek megeremtik és megerősítik a civil társadalmat. Az alattvalóiból fokozatosan állampolgár, majd civil polgár válik. Feléled a civil kurázsi, amely összefogásra, együttműködésre ösztönöz, békés konfliktuskezelésre törekszik. Acivil közösségek autonóm létezésükkel/működésükkel

erősítik a demokráciát és szakterületeiken részeivé válnak a mindenkori hatalommal szembeni „fékeknek és ellensúlyoknak”. A rendszerváltás óta eltelet negyedszázad során szerzett tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy az új magyar államiság és a mindenkori civil világok közti viszonyok korántsem ellentmondás-mentesen alakultak. Az okok sokfélék. Különösen szembetűnőek a hazai és a nyugati típusú demokráciák közötti gyakorlat eltérései és az élményvilágok tartós hiányai.¹

A könyv dokumentumok és személyes hitvallások tükrében, elemző módon

¹ T. Kiss Tamás 2015. Át/Menetek. In: Kultúra és Közösség, 2015. II. sz.5.o.

² Tibori Timea - T. Kiss Tamás: Közösségi formációk. Budapest, Új Mandátum Kiadó, 2000. 10.o.

mutatja be, a rendszerváltás „előestéjén” (1988) megalakuló, európai és hazai kulturális „gyökerekkel” rendelkező civil szervezet, a Magyar Népfőiskolai Társaság létrejöttének körülményeit, tevékenységeit, harcainak kudarcait és eredményeit.

A kötet „szülőkről és szülőszobákról” szóló fejezete tömören és tényszerűen ismerteti a történelmi előzményeket, a hazai kezdeményezések európai beágyazódottságát. Kitér a népfőiskolai gondolat 19. századi elindítójára, Nikolai Frederik Severin Grundtvigszemélyére. Szól az intézmény nyugat-európai országokban történt meghonosodásáról, elterjedéséről. A hazai szakirodalom felhasználásával áttekinti a 20. század első felében megvalósult egyházi (katolikus, protestáns) és állami támogatással létesült magyarországi és magyar népfőiskolai adaptációkat. Megemlíti az 1945 utáni reménykeltő szerveződések, melyeket az 1948/49-ben bekövetkezett ideológiai és politikai változások drasztikusan felszámoltak.

Az „újra és ujja születés” című fejezetelejn az MNT megalakulásának körülményeiről esik szó. Konkrét események és történések érzékeltetik, hogy a civil közösséget létrehozók a „szükségszerű-e a megszokott” kérdésre adott válaszaikkal hogyan törték át sikeresen a korabeli hatalom korlátait. A szervezők „lépései” – a „nagy öregek” tapasztalatainak birtokában, a népfőiskolai eszme sárospataki őrzőinek segítségével – miként értek „lép-

csőfokokat”. A fejezet további része dokumentumok felhasználásával tényszerűen és elemző módon mutatja be a Társaság megalakulása (1988) óta eltelt negyedszázad történéseit, valóságát és a lehetőségeit. Eredeti források segítségével követhető nyomon az MNT közreműködésével megvalósult magyarországi népfőiskolai mozgalom plurális szerkezetűvé váló, szakmai és szervezeti intézményesülése, hálózattá (regionális és tagintézményekből álló) szerveződése. Dokumentumok segítenek betekintést az MNT és tagszervezetei, valamint a kárpát-medencei – elsősorban erdélyi–magyarság népfőiskolákat „teremtő kezdeményezéseibe”, a kialakuló sokszínű együttműködésbe. A fejezet fontos részét képezi a Magyar Népfőiskolai Társaság európai beágyazottságának bemutatása, melyet az MNT nemzetközi felnőttoktatási szervezetekben viselt tisztségek, különböző szakmai konferenciákon és projekteken történt részvételek, a nyugat-európai népfőiskolákkal való kapcsolattartások alapoztak meg. Érzékeltetésre kerülnek azok a kormányváltások miatt bekövetkezett „állapotok” is, melyekben a közösség gyakorta érezhette magát a „senki földjén”.

A kötet harmadik fejezete két interjút tartalmaz. Mindkettő az egyén és közössége viszonyáról szól. Az interjúk érzékeltetik a „nyomasztó és felemelő” pillanatot, bemutatják a közösségért kiálló, érte perlekedő embert, hogy az egyén/egyéniesség nemcsak meghatározója, de számos

esetben/helyzetben/folyamatban, döntő tényezője lehet egy közösség, civil szervezet létezésének, működésének és hatékonyságának. Az interjúkban elhangzottak azt is megerősítik, hogy „demokratikus társadalmak közösségi formációk bonyolult hálózata nélkül, közösségek egyéniségek hiányában, individuumok közösségek nélkül aligha alakulhatnak ki.”²

A kötetet mellékletek teszik teljesebbé. A könyv művelődéstörténeti értékekkel bír, fényképek és korabeli dokumentumok reprint közlésével, valamint bibliográfiákkal, névmutatóval, rövidítésjegyzékkel, továbbá angol és német nyelvű összefoglalóval egészül ki.

A kötet szerzői

A kiadvány nyomdaköltségeinek támogatásához köszönettel fogadunk támogatásokat, bármekkora összegben.

**Bankszámlaszám:
11100104 – 19006365 – 36000001
Magyar Népfőiskolai Társaság**

A megjegyzés rovatba kérjük beírni: Civil kurázi nyomdaköltség támogatása

A támogató nevét feltüntetjük a kiadványban és a támogatásiösszegről számlát állítunk ki a támogatónak.

*Köszönettel:
Magyar Népfőiskolai Társaság*

„Sikerült valamit elindítanom, ami azután már nélkülem is halad...”

Interjú dr. Maróti Andor nyugalmazott egyetemi docenssel életútjáról és szakmai pályájának alakulásáról

Ez év augusztusában jelent meg a Kultúra és Közösség 2016. évi 2.száma, amelyben megjelent a Maróti Andor professzorral készült életút és szakmatörténeti interjú, illetve néhány cikke, melyek a beszélgetéshez kapcsolódnak. Az interjúban feltett utolsó kérdések közül kiemelünk egyet. Maróti professzor úr válaszával nem először értünk egyet.

Mi a véleményed a közművelődés és a felnőttoktatás helyzetéről Magyarországon?

Szerintem egyiket sem tekintik nálunk közérdeknek. Sem a művelődéspolitikában, sem a közvélemény nagy részében. A művelődést sokan haszontalannak tartják, ráérő emberek számára időöltési alkalom-